

Astrup Vandværk

Beretning for 2025

Der er solgt 135.400 m³ vand mod 129.000 året før, Det er en stigning på 5% fra sidste år. I 2014 solgte vi 187.000 m³. Den lille stigning tror jeg er et skvulp i en nedadgående trend. Vi ser ind i en fortsat reduktion i husdyrproduktionen i vores område. De 27 landbrug med dyrehold bruger 87.000 m³ (82.000) svarende til 65 % af mængden. Antallet af forbrugere er steget med 3 i årets løb og er nu 486.

Spildet er i år på 8,9%. Sidste år 14,5%. Det er glædeligt at spildet er tilbage under 10%. Så længe spildet er under 10% er det kun udgiften til udpumpning som er overkommelig. Det koster ca 50 øre pr m³ i energi.

Vores LER aftale er overgået til IT34, vi har tidligere haft aftale med Aura, men der har overdraget aktiviteterne til IT34.

Vi ejer kun grunden med bygning. De 2 boringer 100 m øst for værket er ejet af Carsten Schmidt men der er en tinglyst brugsret fra 1980 som gælder for stedse.

Vi har været i dialog med RSK om den nye cykelsti fra Astrup til Sønderupvej. Flere steder er der sammenfald mellem cykelsti og vandledning. Vi forventer dog ikke de store udfordringer. Nogle steder bliver stophanen placeret midt i cykelstien.

Vi har hævet vores priser med 8,5 %, Vi havde uændrede priser sidste år. Det er en usikker verden og vi kender ikke kravene til vandværker i fremtiden. Skal vi købe endnu mere jord op hvor vi indvinder vores grundvand.

Jeg kan heller ikke undgå at kommentere på valgkampen eller skulle jeg sige drikkevandsvalget.

At politikerne er udenfor pædagogisk rækkevidde og bevidst lyver og kommer med usandheder er nok forventelig i valgkampen.

Men at Danva og DVV hopper med på vognen og bilder danskerne ind at grundvandet bliver forgiftet og farlig at drikke hvis ikke vi stopper med at gødske og sprøjte grundvandsparkerne, det er beskæmmende, hvad har i tænkt jer når det går op for danskerne at det langt fra er tilfældet.

Når man kun analyserer for pesticider og deres nedbrydningsprodukter ja så er det selvfølgelig også det man finder.

Selv miljøministeren, som har godkendt hver eneste pesticid som værende uden risiko for grundvandet, mener at et forbud er det eneste rigtige.

Alle pesticider testes i Danmark på marker hvor der er sugeceller i 1 og 2 meters dybde, hvis grænseværdierne overskrides bliver de ikke godkendt.

Via EU blev der i 80'erne vedtaget en grænseværdi på 0,1 mg/liter fordi det var det man kunne måle dengang. I Danmark toppede vi den op med at de 0,1 også gjaldt alle nedbrydningsprodukter, det er vi så vidt vides det eneste land der gjorde.

Industrikemikalier reguleres ud fra den sundhedsfaglige værdi. Derfor er der andre værdier for Nitrat og PFAS.

Vandforsyningsindtag 2015-2024		
Stofnavn	Med fund (%)	>0,1 µg/l (%)
DMS (N, N-dimethylsulfamid)	24,9	5,5
DPC (desphenylchloridazon)	16,3	4,4
R471811 (4-bis-amido-3,5,6-trichlorobenzenesulfonat)	16,2	1,4
BAM (2,6-dichlorbenzamid)	12,7	1,5
LM3 (6-hydroxy-7,7-dimethyl-6,8-dihydroimidazo[1,2-a][1,3,5]triazin-2,4-dion)	6,1	0,5

DMS 2018

DPC 2017

4 bis amido 2021

DMS

Det pesticid, der forekommer hyppigst i drikkevandet, er DMS. Det er et nedbrydningsprodukt fra fungiciderne:

- Tolyfluanid, som er blevet brugt til bær og bejdsning, blev forbudt i 2007
- Dichlofluanid, som blev forbudt i landbruget i 1999. Dog fortsat tilladt i maling og træbeskyttelse frem til 2019
- Cyazofamid – et karto²elskimmelmiddel, som blev forbudt i landbruget fra 2023.

DMS stammer fra et pesticid, der hovedsageligt er blevet anvendt af danskerne i træbeskyttelse og maling. Læs mere her: <https://mst.dk/nyheder/2023/august/forskningsrapport-om-kilder-til-dms-og-1-2-4-triazol-i-grundvand>

DMS findes primært i bynære borer og i sommerhusområder, som det ses af nedenstående figur i 73 % af drikkevandsindtagene i Storkøbenhavn.

DPC

Det næst hyppigste stof, der bliver fundet i borerne, er DPC. DPC er et nedbrydningsstof fra et ukrudtsmiddel, som blev brugt i bederoer og løgproduktion. Ofte bliver DPC fundet i en punktkilde. Ikke underligt, idet produktet er fra en tid, hvor landmænd skulle begrave kemidunke og rester i jorden. Ukrudtsmidlet blev anvendt fra 1964 til 1996, hvor det blev forbudt.

R471811

Det er et nedbrydningsprodukt fra chlorothalonil, som har været solgt i Danmark i perioden fra 1982 til 2000. Det har været godkendt til brug i hvede, kartofler, ærter, løg, porre, solbær, ribs og jordbær på friland samt agurker og pryddplanter på friland og i væksthuse. Det har også været anvendt som biocid i træmaling og bundmaling.

BAM

BAM er et nedbrydningsprodukt fra et ukrudtsmiddel, som har haft meget stor udbredelse til bekæmpelse af ukrudt på udyrkede arealer, såsom ved vandværker, boligejendomme, jernbaner og på gårdspladser, sågar oven på boringspladsen. Stofet kunne frit købes i supermarkeder. Men det har aldrig været anvendt på dyrkningsfladen, idet det slår al vegetation ihjel.

LM3

Det er et nedbrydningsprodukt fra pesticidet terbuthylazin, som er registreret solgt i Danmark i perioden fra 1973 til 2008. Moderstoffet terbuthylazin har været med flere aktivstoffer til bekæmpelse af ukrudt i majs og ærter, skovkulturer, frugttræer, læhegn og buske samt planteskolekulturer. Moderstoffet terbuthylazin har dermed ikke været godkendt som pesticid i Danmark siden 2008. Miljøstyrelsen er dog opmærksom på, at LM3 evt. kan dannes fra aktivstoffet terbutryn, der er under vurdering i EU ift. en biocidanvendelse.

På omdelte ark læg mærke til tallet længst til højre som viser hvor meget du skal drikke før det er farligt. I de fleste tilfælde drukner man vist før end man tager skade af giften.

Nitrat, grænsen bliver sandsynligvis ændret fra 50 til 6 mg/liter.

Vores prøveresultater er :

19-5-25 11 mg

6-1-25 3,7 mg

11-3-24 5,4 mg

Vi har 3 boringer

2008	62	1,7
1990	95	0,3
1977	30	43

De 2 sidste boringer ligger ved siden af hinanden, vi har derfor besluttet at lukke den gamle boring.

Nitrat NO₃ findes stort set ikke når der bores til iltfri dybde, geologien gør dog at det ikke kan lade sig gøre hvor der er kridt i undergrunden. Undladelse af gødsning kan måske reducere nitratinholdet, jeg tvivler dog på at det er nok. Der er boring i Rold Skovl og Ålborg by som indeholder for meget, trods der ikke har været drevet landbrug i nærheden i flere hundrede år.

Så husk nu at vi har godt og sundt vand som bør drikkes med største velbehag.

RKSK kommune har vi et godt samarbejde med, jeg vil gerne takke Susanne Plesner.

Tak til Poul

Tak til bestyrelsen.